

Colldéns fabrik i Lindome, fastigheten Gastorp 2:20

Colldéns ägde under en längre tid på 1900-talet en möbelfabrik i Lindome, som tillverkade trämöbler direkt till möbelaffären. Det är troligt att fabriken även köpte möbler från kringboende bönder, som ofta hade snickeritillverkning under vintrarna. Lindome är känt för den så kallade göteborgsstolen, som sedan mitten av 1700-talet hade tillverkats som manufaktur av bönder i Lindome. Mölndals stadsmuseum har forskat i detta och även givit ut en bok som behandlar tillverkningen mellan 1740 och 1850.

Verksamheten började troligen våren 1903, då J.B. Colldén köper "1/16 mantal [av hemmanet Gastorp 2] med undantag af detsammans andel i lägenheten Fridhem W.1.". Säljare var en person, som 1882 ärvde en del av hemmanet Gastorp 2 och därefter köpte in andra delar av hemmanet (enligt lagfartsböcker för Fjäre härad i norra Halland).

1906 säljer J.B. fastigheten vidare till Aktiebolaget J.B. Colldéns Möbelaffär, men firman söker inte lagfart förrän 1911. Olaus son David (Anitas pappa) får ansvaret för verksamheten och han bosatte sig på fastigheten i oktober 1919 enligt församlingsboken för Lindome. Han noteras då som *handelsföreståndare*. Han efterträdde en Johannes Eriksson, som var född 1866 i Olaus' födelsesocken, Stora Lundby. Möjligen var han och Olaus bekanta.

Sommaren 1922 får Olaus ensam lagfart på fastigheten med kommentaren "Albert Petersson och Ernst Petersson såsom likvidatorer för Aktiebolaget J.B. Colldéns Möbelaffär i likvidation". Nu har det stora hemmanet Gastorp 2 styckats upp i så många delar (fastigheter, lägenheter), så att delarna har fått varsin fastighetslittera. Colldéns fastighet heter nu Gastorp 2²⁰ (eller 2:20, som det skrivs nuförtiden).

David stannar som föreståndare till oktober 1927, då han flyttar in till Göteborg (hämtad av Ebba, som han gifte sig med i april samma år). De återkommer dock i juni 1929, med Tore (18 mån.) men flyttar i november 1930 till Mölnbo i Sörmland. Då är även Sören född.

Det finns ingen uppgift i lagfarts- eller kyrkböckerna om vad byggnaderna användes till, så jag kan inte säga när, eller över huvud taget om, en snickerifabrik verkligen byggdes. Det kan vara så att verksamheten började i en befintlig ladugårdsbyggnad, med mellanlagring och eventuell bearbetning av möbler som bönderna har tillverkat på sina gårdar. Kanske tillhandahöll J.B. även lokaler och eventuellt utrustning för tillverkningen och att vissa av snickarna var tillfälligt anställda.

Under den tid då David bodde på anläggningen så var många andra personer och familjer skrivna där och de uppbar bland annat följande yrken; handelsbiträde, kontorist, månadskarl, arbetare, lagerarbetare, snickare, agent, sömmerska, verkmästare, charkuterist, öfvermaskinist, litografarbetare, bagare och kaféföreståndare. Verksamheten tycks ha varit bred och omfattande.

Rån 1922 noteras ingenting i lagfartsböckerna förrän Olaus avlider 1932. Enligt den första bouppteckningen (oktober 1932) var arvingarna Olaus' hustru Emma Petersson och hans och Augustas tio då levande barn. Dessa fick gemensam lagfart i juli 1933. Bouppteckningen fick dock ett tillägg i februari 1934, där Emma inte fanns med, med hänvisning till ett äktenskapsförord mellan Olaus och Emma.

Fastighetens "värde" på 1/16 mantal delades därför på tio syskon. Emellertid avled yngste brodern 1934 och hans arvedel övertogs av Ernst, troligen köpte han ut denna 1/160 från sina kvarvarade syskon. Syskonen fick därmed gemensam lagfart på fastigheten.

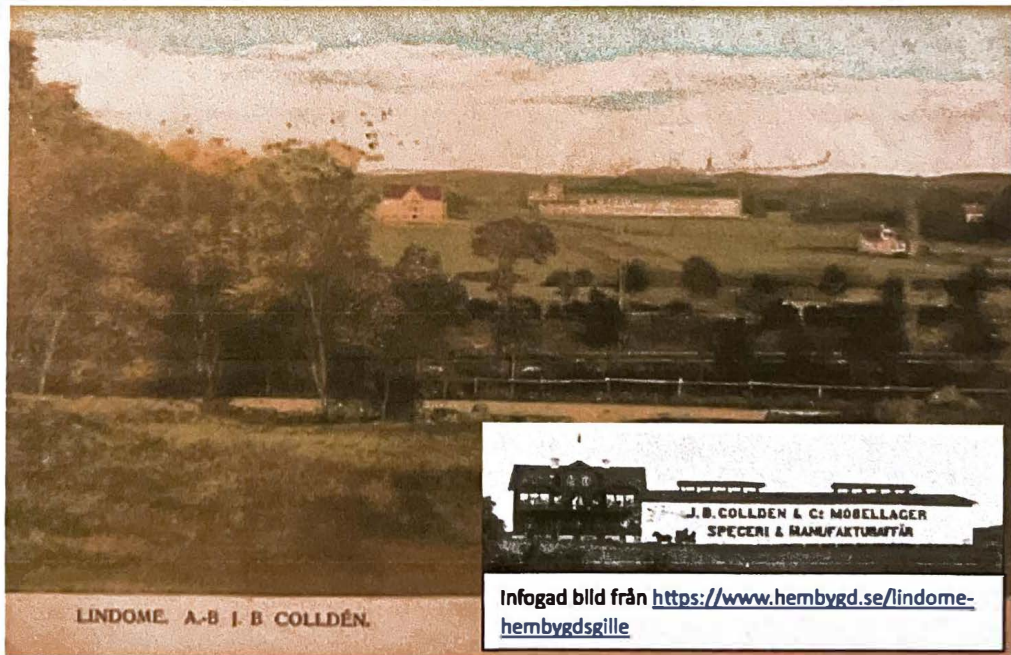
Hur länge fastigheten fanns kvar i syskonens och Colldéns ägo ger böckerna inget svar på. Både kyrkböcker och fastighetsböcker har sekretess på 70 år och eftersom de "publiceras" i flerårsvolymer så blir det ofta *drygt* 70 år.

På bloggen <https://nostalgorama.blogspot.com/> finns följande inlägg från 2 augusti 2020 om *snickerifabriken i Lindome*:

Vykort på AB J.B. Colldén i Lindome

Här i Almås tillverkades möbler och vykortet kanske är från omkring år 1900. Colldéns Möbel, även känd som Colldéns Möbelaffär, startades av Johan Colldén eller av honom och en eller flera partners. Verksamheten grundades officiellt 1895 och fick namnet Colldéns Möbel AB. Det var den tidens stora möbelhandlare i Göteborg och det fanns av en möbelaffär i Göteborgs stad och ett tillverkning, möbelager, livsmedelsbutik och draperi i Lindome. Senare öppnades en butik i Mölndal.

På väggen på den vita byggnaden i bild stod det "JB Colldén Möbellager Speceri Manufakturaffär" med stora bokstäver, vilket var reklam riktad mot järnvägen nedanför. Snickeriet i Lindome har anor ända tillbaka till 1500-talet. I nästan varje bondgård, torpställe och backstuga tillverkades det möbler. På 1700-talet var det ofta finare möbler till slott och herrgårdar. Efter järnvägen invigdes i Lindome 1888 gick snart möbler ut med tåget till olika delar av landet. 1910 gick det två vagnar i veckan med möbler, vilket var en betydande verksamhet.

Infogad bild från <https://www.hembygd.se/lindome-hembygdsgille>